

ИЗВЕШТАЈ О ОСТВАРЕНИМ ПРИНОСИМА РАНИХ УСЕВА И РАНОГ ВОЋА

ПРАВНИ ОСНОВ

Истраживање се спроводи на основу Уредбе о спровођењу појединих статистичких истраживања („Службени гласник РС”, број 110/2009) у складу са Законом о званичној статистици („Службени гласник РС”, број 104/09) и Стратегијом развоја званичне статистике Републике Србије у периоду од 2009. до 2012. године.

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ истраживања је прикупљање података о оствареним приносима раних усева и раног воћа, којим се код усева приказује пожњевена површина, просечан принос и остварени укупни принос, док се код воћа исказује број родних стабала, просечан принос по стаблу и укупан принос. Истраживање се спроводи по завршеној жетви и берби.

Извештајне јединице су привредана друштва из области пољопривреде, земљорадничке задруге и јединице других привредних друштава који се баве пољопривредном производњом, а за породична пољопривредна газдинства су процембена подручја (по правилу, једно процембено подручје је једна или више катастарских општина, што зависи од нивоа заступљености биљне производње, величине катастарске општине и др.).

Подацима овог истраживања обухватају се пожњевене површине и остварени принос раних усева, као и број родних стабала и остварени принос раног воћа, свих привредних друштава из области пољопривреде, земљорадничких задруга и јединице других привредних друштава који се баве пољопривредном производњом. Када је реч о породичним газдинствима, подацима се обухватају целокупне пожњевене површине под раним усевама, као и укупан број родних стабала раног воћа (стабла у везаном узгоју, појединачна стабла, поред путева, поред кућа и сл.).

Подаци за привредна друштва и земљорадничке задруге прикупљају се редовним годишњим извештајима за које се подаци узимају из књиговодства и других евиденција.

За породична пољопривредна газдинства подаци о пожњевеним површинама и оствареним приносима раних усева су процене засноване на основу извештаја о засејаним површинама у пролећној сетви (ПО-226). Задатак проценитеља је да на најбољи могући начин установи просечни принос усева по јединици површине, као и просечни принос воћа по једном родном стаблу. Оцена о висини приноса доноси се на основу утисака стечених непосредним посматрањем усева и воћних стабала. При томе, проценитељ формира своје мишљење на основу изгледа биљака, узраста, величине класа, плода и сл., као и густоће биљака, оцењујући квалитет и плодност земљишта, примењене агротехничке мере, утицај биљних болести и штеточина, временске прилике у доба вегетације (мразеви, ветрови, поплаве и сл.). Своја запажања проценитељ допуњује мишљењима пољопривредних стручњака и других сарадника како би процена била што ближе стварном стању. Приликом добијања просечног, односно средњег приноса по јединици површине, проценитељ треба имати у виду приносе са свих парцела на процембеном подручју, тј. и високе и ниске приносе. Проценитељ прво установи просечан принос по јединици површине, а затим, на основу њега и пожетих површина, одређује укупан принос. Процена раног воћа врши се тако што се процењује количина зрелих плодова по једном родном стаблу. У принос се урачунавају и отпали зрели плодови уколико су искоришћени за људску или сточну храну или су употребљени за прераду. Процена просечног приноса воћа формира се на основу свих родних стабала, како оних без приноса, тако и оних са највећим приносом. За процене је оформљена мрежа од око 1250 статистичких проценитеља, који дају податке за око 4000 процембених подручја која су, по правилу, једна или више катастарских општина. За статистичке проценитеље узимају се пољопривредни стручњаци или напредни пољопривредни произвођачи – добри познаваоци локалних прилика, који су за ту сврху обучени и са којима статистички органи одржавају сталне контакте. Овим истраживањем приказују се пожњевене површине и приноси раних усева, као и број родних стабала и принос раног воћа са стањем на дан 31. 07.

Објављују се збирни подаци за ниво општине, округа, Војводине, централне Србије и Републике Србије. Индивидуални подаци су заштићени у складу са законом.

Дефиниције основних обележја:

Пожњевена површина – сматрају се површине са којих је усељ пољевен и убран принос.

Принос по јединици површине (просечан принос) – добија се дељењем укупне производње неког усева са пожегом површином.

Остварени укупни принос – представља количину рода којом се располаже по завршетку жетве, односно представља принос усева који је исказан као амбарски принос нормалне влажности по одбитку свих губитака приликом жетве (бербе), транспорта и вршидбе.

Родним стаблима - воћа сматрају се стабла који су према својој физиолошкој зрелости способни да под нормалним условима за вегетацију заметну плод, без обзира на то да ли су у односној години родили или не.

Принос по родном стаблу (просечан принос) – добија се дељењем укупног приноса са бројем родних стабала.

Остварени принос воћа – исказује се као принос зрелих плодова, урачунавају се и отпали зрели плодови уколико су употребљени за људску и сточну исхрану или су употребљени за прераду.

У току су активности за спровођење пописа пољопривреде, након чега ће бити могуће ускладити истраживање са ЕУ стандардима.

ОПИС ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИСТРАЖИВАЊА

Одговорни произвођач наведених података јесте Републички завод за статистику.

Прикупљање и унос врши се у подручним одељењима завода, а обрада, контрола и формирање излазних табела у Одељењу пољопривреде и шумарства.

Подаци се прикупљају путем образаца које Републички завод за статистику доставља преко својих подручних одељења привредним друштвима из области пољопривреде, земљорадничким задругама и јединицама других привредних друштава које се баве пољопривредном производњом (ПО-32а) и статистичким проценитељима (ПО-32б). Кратко упутство за попуњавање упитника налази се на упитнику (ПО-32а), док статистички проценитељи користе скраћено методолошко упутство статистике биљне производње за попуњавање обрасца ПО-32б.

Рок за достављање података Заводу јесте 10. 08. за претходне резултате, који се објављују 15. 08. у саопштењу ПО-15, а за коначне је 05. 09., чија се обрада завршава до 15. 09.

Подаци се објављују у публикацијама „Статистички годишњак Србије“, „Општине у Србији“, билтен „Пољопривреда“, и на сајту Завода (www.stat.gov.rs).

ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА

Упитник – у прилогу

Методолошко упутство

Номенклатура је у складу са „Класификацијом делатности“ (КД) и номенклатуром „Производа и услуга у пољопривреди, лову, шумарству и рибарству“.